

Số: /TTDVNN-BVTV
V/v tuyên truyền cách nhận biết bọ ánh
kim hại hồi và biện pháp phòng trừ

Văn Quan, ngày 16 tháng 6 năm 2023

Kính gửi: UBND các xã, thị trấn

Hiện nay trên địa bàn huyện diện tích trồng hồi trên 14.000 ha chiếm hơn 40% diện tích đất trồng hồi trên toàn tỉnh. Trên cây hồi có xuất hiện các đối tượng gây hại như bọ ánh kim, sâu đục ngọn, sâu đo hoa, rệp, bệnh thán thư, cháy lá...

Trong đó Bọ ánh kim xuất hiện trên địa bàn huyện Văn Quan từ năm 1993-1994 phát sinh và gây hại ở cả 2 pha phát dục (sâu non và trưởng thành). Đến năm 2012-2014 bọ ánh kim bùng phát thành dịch mật độ sâu 40-60, cao 100 -200, cá biệt 800-1.000 con/cây. Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật tỉnh Lạng Sơn phối hợp với UBND huyện đã thành lập công tác chống dịch bọ ánh kim trên địa bàn huyện tại các xã có rừng hồi nhiễm sâu gây hại. Phương thức là cấp thuốc và cho mượn bình phun ắc quy để dân phun trừ. Qua 3 năm chống dịch mật độ sâu đã giảm; đến nay trên các rừng hồi mật độ sâu tăng, trung bình 10-20 con/cây, cao 40-80 con/cây, cá biệt 200 - 400 con/cây. Qua theo dõi, hằng năm một số diện tích không phun trừ dẫn đến 1 số cây hồi bị ăn trụi lá kèm theo cây hồi già cỗi và không được chăm sóc bón phân nên khả năng bật chồi kém dẫn đến chết cây. Để hạn chế tác hại của bọ ánh kim gây ra Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp đề nghị UBND các xã, thị trấn làm tốt các nội dung sau:

1. Chỉ đạo cán bộ chuyên môn thường xuyên nắm bắt thông tin và phối hợp với các hộ dân có rừng hồi thường xuyên kiểm tra, phát hiện sớm bọ ánh kim xuất hiện để phòng trừ kịp thời, hiệu quả.
2. Hướng dẫn, tuyên truyền người dân chăm sóc cây trồng, chủ động phun trừ khi phát hiện có Bọ ánh kim gây hại. Hình thức tuyên truyền qua hệ thống loa truyền thanh của UBND xã, phát tờ rơi hoặc niêm yết tại các Nhà văn hóa thôn, phố để người dân nắm và thực hiện.

(Kèm theo quy luật phát sinh và biện pháp phòng trừ)

Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp đề nghị các xã thị trấn triển khai văn bản chuyên môn đến từng thôn bản trên địa bàn./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- UBND huyện;
- Phòng Nông nghiệp & PTNT huyện;
- Hạt Kiểm lâm huyện;
- Lưu: BP, HCTH.

**KT.GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Dương Ái Nhân

BỌ ÁNH KIM VÀ CÁCH PHÒNG TRỪ

Qua theo dõi sự phát sinh và quy luật gây hại trong thời gian gần đây của bọ ánh kim gây hại cây hồi tại Văn Quan ở cả giai đoạn sâu non và trưởng thành đều gây hại mạnh trong thời gian từ đầu tháng 3 đến đầu tháng 7, bằng cách ăn hại lá, đọt non, quả làm cho cây hồi xơ xác, bị hại nặng dẫn đến chết cả cây.

I. ĐẶC ĐIỂM HÌNH THÁI

1. Sâu non: Có 3 tuổi, thời gian 20 – 27 ngày

Tuổi 1 mới nở màu đen, sau chuyển vàng. Tuổi 2 sau khi lột xác từ tuổi 1 cơ thể chuyển sang nâu đen sau đó chuyển sang màu vàng. Tuổi 3 sau lần lột xác ở tuổi 2 cơ thể có màu vàng sau chuyển màu xanh đen óng ánh như kim loại.

2. Trưởng thành: Thời gian sống 45 – 120 ngày.

Trưởng thành thuộc họ bọ rùa, trên mỗi cánh có 6 chấm đen nằm đối xứng nhau qua trục thân. Con cái to hơn con đực. Sau khi vũ hóa được 1 tháng thì đẻ trứng. Mỗi con cái đẻ từ 1 – 10 ỏ.

3. Trứng: Thời gian trứng 233 – 285 ngày

Trứng đẻ thành từng ổ trên các khe giữa 2 cành hoặc ở nách lá, cách chồi 3–5cm. Trứng mới đẻ màu xám tro, chuyển sang nâu đen. Mỗi ổ từ 30 – 60 quả trứng. Trên ổ được bao bọc 1 lớp sáp màu xám.

4. Tiền nhộng + Nhộng: Thời gian 28 – 35 ngày.

Tiền nhộng: cơ thể lưng có màu đen óng ánh, bụng có màu vàng. Nhộng màu vàng tươi nằm sâu dưới đất khoảng 1 – 2 cm

II. THỜI GIAN PHÁT SINH VÀ ĐẶC ĐIỂM GÂY HẠI

Bọ ánh kim thuộc dạng sâu biến thái hoàn toàn có 4 pha phát dục đó là trứng, sâu non, nhộng, trưởng thành. Trong 1 năm chỉ có 1 lứa sâu nhưng gây hại ở cả 2 pha (sâu non và trưởng thành). Xuất hiện gây hại từ cuối tháng 2 đến cuối tháng 8.

1. Sâu non

Thời kỳ sâu non tuổi 1 nở rộ từ đầu tháng 3 và gây hại đến đầu tháng 4. Sâu non mới nở gặm ăn thịt lá non, sau lớn dần và ăn cả các lá bánh tẻ, lá già nếu mật độ sâu cao làm cho cây xơ xác, trơ cành, nếu liên tục trong vài năm liền thì cây khó hồi phục dẫn đến chết cây.

2. Nhộng

Nhộng thuộc loại nhộng trần, có mầm cánh, mầm chân rõ rệt. Nhộng nằm trong tổ kén làm bằng đất ở độ sâu từ 1,5 - 3,5 cm, khoảng trên 90% nhộng làm tổ kén trong phạm vi mặt đất xung quanh tán cây hồi.

3. Trưởng thành

Sâu non hóa nhộng được khoảng 15-25 ngày thì bắt đầu hóa trưởng thành, hàng năm sau khi xuất hiện các cơn mưa lớn vào cuối tháng 4 và đầu tháng 5 thì tổ

kén đất trở nên mềm hơn, nhộng sâu thoát khỏi trạng thái ngủ nghỉ và bắt đầu vũ hóa trưởng thành, chui lên khỏi mặt đất, bay lên tán cây ăn lá, quả, gây hại cây hời.

Cùng với sâu non, trưởng thành cũng ăn hại lá rất nghiêm trọng, khi gây hại sâu cắn ăn khuyết lá từ rìa mép vào phía trong phiến lá. Chúng thường hoạt động mạnh nhất vào buổi sáng sớm và chiều mát. Thời gian giao phối rộ nhất từ 8 - 10 giờ sáng. Thời gian phát dục pha trưởng thành kéo dài khoảng 10- 25 ngày tùy vào điều kiện thời tiết, ẩm độ.

4. Trứng

Trưởng thành đẻ trứng ở giữa nách 2 cành non các “ổ trứng” bám chắc vào ngọn (cành). Thời gian đẻ trứng rộ từ cuối tháng 5 đến cuối tháng 6 rải rác đến tháng 8. Thời gian trứng kéo dài khoảng 8-9 tháng và trứng nở vào cuối tháng 2 và đầu tháng 3 năm sau (phụ thuộc vào thời tiết).

III. BIỆN PHÁP PHÒNG TRỪ

1. Biện pháp canh tác:

Đối với nhộng: Dùng cuốc dây cỏ, bạt đất, diệt nhộng sâu ở phạm vi mặt đất xung quanh tán cây hời trong thời gian sâu hóa nhộng rộ, khoảng cuối tháng 4 hàng năm. Khi dây cỏ, bạt đất cố gắng đưa lưỡi cuốc xuống sâu khoảng từ 2-4 cm để diệt nhộng (do cơ giới) hoặc để lộ thiên ra bên ngoài cho các loài thiên địch như kiến hay động vật ăn sâu tiêu diệt.

2. Biện pháp hóa học: Có thể tiến hành phun thuốc hoá học vào 2 thời điểm:

2.1. Đối với sâu non:

Thường xuyên kiểm tra rừng hời trong khoảng thời gian sâu bắt đầu nở rộ từ tháng cuối 2 đến đầu tháng 3 hàng năm. Phun thuốc vào thời gian sâu non bắt đầu nở (tuổi 1-2); Nên phun kép 10 ngày/ 1 lần, vì sâu luôn có hiện tượng gôi lứa rất nhiều. Sử dụng 1 trong các loại thuốc sau để phun trừ sâu non như: Vua khí, rồng thần, đại bàng lửa, đại bàng mỹ, chim én, ếch độc....

2.2. Đối với trưởng thành: Tiến hành phun thuốc ngay khi phát hiện nhộng đang vũ hoá rộ. Thời gian có hiệu quả nhất là sau 1-2 ngày vũ hoá, vì lúc này bọ mới vũ hoá khỏi mặt đất, chưa thật sự linh hoạt, sức bay còn yếu hơn. Nên phun kép 2 lần mỗi lần cách nhau 7-10 ngày. Sử dụng 1 trong các loại thuốc sau để phun trừ sâu non như: Vua khí, rồng thần, đại bàng lửa, đại bàng mỹ, chim én, ếch độc....

Lưu ý: *Nồng độ, liều lượng phun theo khuyến cáo trên bao bì, phun từ đỉnh đôi xuống chân đôi, từ cao xuống thấp, phun ướt đều trên lá cây hời, phun xuôi theo chiều gió, khi phun có đầy đủ dụng cụ bảo hộ lao động.*